

From: THL THL - lausunnot ja nimeämiset <thl.lausunnot@thl.fi>
Sent: keskiviikko 31. elokuuta 2022 14.53
To: KIRJAAMO OKV
Subject: THLn ilmoitus apulaisoikeuskanslerille. THLn menettely riskiryhmien kohtelussa neljännen koronarokotuksen antamisen yhteydessä.
Attachments: Lausunto. Ilmoitus apulaisoikeuskanslerille toimenpiteistä. THLn menettely riskiryhmien kohtelussa.pdf; Lausunto. Vastaus kanteluun. THLn menettely riskiryhmien kohtelussa neljännen koronarokotuksen ant.pdf

Hyvä vastaanottaja

Viitaten pyyntönne OKV/1336/10/2022 ohessa THLn ilmoitus apulaisoikeuskanslerille toimenpiteistä ja liitteenä vastaus kantelun tekijälle aiheesta THLn menettely riskiryhmien kohtelussa neljännen koronarokotuksen antamisen yhteydessä.

Ystävällisin terveisin

Taina Böös
Suunnittelija
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), mahdollistajapalvelut
puh. 029 524 6012

30.8.2022

Apulaisoikeuskansleri
Mikko Puumalainen
kirjaamo.okv@gov.fi

Viite: Asian siirto Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, 13.5.2022, OKV/1336/10/2022

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ilmoitus apulaisoikeuskanslerille toimenpiteistä riskiryhmien kohtelua neljännen koronarokotteen antamisen yhteydessä koskeneen kantelun johdosta

Kantelija [REDACTED] on oikeuskanslerille 5.5.2022 toimittamassaan kantelussa arvostellut Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) menettelyä riskiryhmien kohtelussa neljännen koronarokotteen antamisen yhteydessä. Kantelussa arvostellaan muun ohessa sitä, että THL ei ole vastannut kantelijan asiasta THL:lle lähettämiin useisiin sähköpostiviesteihin.

Apulaisoikeuskansleri on valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 5 momentin nojalla siirtänyt kantelun käsiteltäväksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle ja on ilmoittanut kantelijalle asian siirrosta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee ilmoittaa kantelun johdosta tehdyistä toimenpiteistä apulaisoikeuskanslerille 31.8.2022 mennessä.

THL ilmoittaa seuraavaa:

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on toimittanut kantelun tehneelle vastauksen (LIITE 1). Kuten vastauksesta tarkemmin ilmenee, THL on vastannut myös kantelijan aiempiin yhteydenottoihin.

THL suosittelee tällä hetkellä neljättä koronarokoteannosta kaikille yli 60-vuotiaille ja lisäksi kaikille yli 18-vuotiaille lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville, sekä kaikille yli 12-vuotiaille vakavasti immunipuutteisille. THL:n neljänsiä annoksia koskeva suositus kattaa siten tällä hetkellä ne ryhmät joiden rokottamisesta loppukeväällä tehdyssä kantelussa kannettiin huolta. THL on laajentanut neljänsiä annoksia koskevia suosituksiaan kevään ja kesän aikana, sitä mukaa, kun tehosteen antaminen eri ryhmille on ollut lääketieteellisesti ja epidemiologisesti perusteltua. THL on koko koronarokottamisen ajan seurannut rokotteen tehoa ja arvioinut tarvetta tehostamiselle eri ryhmissä, kantelijan mainitsemat lääketieteelliset riskiryhmät mukaan lukien. Tätä seurantaa jatketaan edelleen.

Kantelu tukee kokonaisuutena sitä johtopäätöstä, että rokotussuosittelujen perusteiden ja rokotteiden suojatehon viestimiseen kansalaisille on edelleen kiinnitettävä huomiota. Tätä tiedottamista tehdään monia kanavia pitkin. Esimerkkinä voidaan mainita, että seuraava laajempi kansalaisille suunnattu webinaari koronarokotteiden tehoon ja vaikuttavuuteen, sekä THL:n rokotussuosituksiin liittyen, on suunniteltu järjestettäväksi syyskuussa. Webinaarissa THL:n

30.8.2022

asiantuntijat mm. käyvät läpi tuoreita tutkimustuloksia Suomesta ja maailmalta, sekä vastaavat kansalaisten etukäteen esittämiin kysymyksiin.

Pääjohtaja Markku Tervahauta

Johtaja Mika Salminen

LIITE 1: Kantelijalle toimitettu vastaus

This documents contains 2 pages before this page

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

Markku Petteri Tervahauta

1bb16b46-1ffb-4c44-bfe9-39387b5c4110 - 2022-08-31 14:08:59 UTC +03:00
BankID / MobileID - 18b3a2b5-96d6-4bdc-9758-945b5ced2823 - FI

MIKA OLAVI SALMINEN

4df54d7a-b8cc-441d-bb72-bb7c2c9ec69b - 2022-08-31 14:18:02 UTC +03:00
BankID / MobileID - c064db8a-bc43-49a0-bb2f-e1c94036f912 - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

26.8.2022

Viite: Kantelunne oikeuskanslerille 5.5.2022, OK V/1336/10/2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vastaus kanteluunne

Olette kannelleet Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (jäljempänä myös THL tai laitos) menettelystä oikeuskanslerille 5.5.2022. Kantelukirjelmässä arvostelette laitoksen menettelyä riskiryhmien kohtelussa neljännen koronarokotteen antamisen yhteydessä. Kirjelmänne mukaan koette, että lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluvat ovat perusteettomasti jääneet syrjään neljänsiä koronarokoteannoksia koskevista suosituksista, vaikka THL samaan aikaan viestii erityisesti vanhojen ja monisairaiden kuolevan tautiin. Kysytte miksi neljänsiä annoksia ei suositella tälle ryhmälle ensimmäisten joukossa, vaikka ensimmäisiä annoksia annettaessa ryhmän prioriteetti oli korkea. Olette huolissanne yli kuusi kuukautta vanhasta ”vanhenneesta” rokotussuojasta ja siitä, että monisairas voi kirjelmänne mukaan pärjätä tällaisen suojan kanssa vain eristäytymällä kotiinsa niin, että myös esimerkiksi hammaslääkärissä käynnit jäävät tekemättä. Lisäksi arvostelette sitä, että THL ei ole vastannut asiasta THL:lle lähettämiinne useisiin sähköpostiviesteihin.

Apulaisoikeuskansleri Mikko Puumalainen on valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 5 momentin nojalla siirtänyt kantelun käsiteltäväksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ja on ilmoittanut teille asian siirrosta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tulee ilmoittaa kantelun johdosta tehdyistä toimenpiteistä apulaisoikeuskanslerille 31.8.2022 mennessä.

Sovellettavat säännökset

Perustuslain (731/1999) 6 § 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä mm. iän ja terveydentilan perusteella on kielletty myös yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 8 §:ssä.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 13 § mukaan syrjintä on välillistä, jos näennäisesti yhdenvertainen sääntö, peruste tai käytäntö saattaa jonkun muita epäedullisempaan asemaan henkilöön liittyvän syyn perusteella, paitsi jos säännöllä, perusteella tai käytännöllä on hyväksyttävä tavoite ja tavoitteen saavuttamiseksi käytetyt keinot ovat asianmukaisia ja tarpeellisia. Yhdenvertaisuuslain 9 § mukaan taas sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää.

Yhdenvertaisuuslain 5 § 1 momentin mukaan viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Perustuslain 7 § 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Perustuslain 19 § 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja

26.8.2022

terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Perustuslain 22 § mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 § mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Tartuntatautilain 6 § mukaan laissa tarkoitettujen valtion viranomaisten ja asiantuntijalaitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien on järjestelmällisesti torjuttava tartuntatauteja sekä varauduttava terveydenhuollon häiriötilanteisiin. Niiden on ryhdyttävä välittömiin toimiin saatuaan tiedon torjuntatoimia edellyttävän tartuntataudin esiintymisestä tai sellaisen vaarasta toimialueellaan.

Tartuntatautilain 7 § 2 momentin mukaan tartuntatautien torjunnan kansallisena asiantuntijalaitoksena toimii Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, joka tukee asiantuntemuksellaan sosiaali- ja terveysministeriötä ja aluehallintovirastoja, ylläpitää tartuntatautien torjuntaa palvelevia valtakunnallisia epidemiologisia seurantajärjestelmiä sekä ohjaa ja tukee tartuntatautien torjuntatyötä kunnissa, sairaanhoitopiirien kuntayhtymissä ja sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköissä. Laitos tutkii tartuntatauteja, seuraa ja selvittää tartuntatautien ilmaantumista ja esiintymistä, kehittää niiden diagnostiikkaa, seurantaa ja torjuntaa sekä tiedottaa niistä ja antaa väestölle ohjeita tartunnan välttämiseksi ja leviämisen ehkäisemiseksi. Laitos huolehtii osaltaan rokotehuollosta, rokotteiden vaikutusten seuraamisesta sekä rokotteiden ja rokotusten haittavaikutusten selvittämisestä. Laitos toimii Euroopan unionin tartuntatautien epidemiologisesta seurannasta ja tartuntatautien ilmoittamisesta vastaavana toimivaltaisena viranomaisena.

Tartuntatautilain 44 § 3 momentin mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ohjaa kansallisen rokotusohjelman ja muiden yleisten rokotusten toimeenpanoa, seuraa niiden toteutumista ja vaikutuksia sekä tekee tutkimustyötä ja ehdotuksia kansallisen rokotusohjelman kehittämiseksi.

Valtioneuvoston asetuksen vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista (1150/2020) 1 § 3 momentin mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen on huolehdittava rokotteiden toimittamisesta ja asiantuntijatuesta kunnille. Saman asetuksen 2 §:n mukaan covid-19-taudilta suojaamiseen käytetään *lääketieteellisen näytön* ja hyväksytyn käyttöaiheen perusteella Euroopan unionin myyntilupajärjestelmän mukaisesti myyntiluvan saaneita SARS-CoV-2 -rokotteita. Rokotuksia tarjotaan viisi vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Hallintolain 8 § mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Lain viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999, julkisuuslaki) 9 § mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Asiassa saatu selvitys ja arviointi

Neljänsien rokoteannosten suositteluinen vakavan koronavirustaudin lääketieteellisille riskiryhmille ja muut kantelukirjelmässä esitetyt koronavirukseen tai rokottamiseen liittyvät väitteet

THL suosittelee tällä hetkellä neljättä annosta kaikille yli 60 vuotiaille ja lisäksi kaikille yli 18-vuotiaille lääketieteellisiin riskiryhmiin kuuluville, sekä kaikille yli 12-vuotiaille voimakkaasti immunipuutteisille.

26.8.2022

Kantelukirjeen lähettämisen aikaan suositus neljännen annoksen antamisesta ei vielä koskenut alle 80-vuotiaita lääketieteellisiin riskiryhmiin kuluva pois lukien immuunipuutteiset henkilöt (käytännössä tosin suuri osa aiemmasta ”1. lääketieteellisestä riskiryhmästä” on immuunipuutteisia), sekä muut iäkkäät jotka eivät pärjää yksin kotona. Riskiryhmiä ei kuitenkaan ollut tuossakaan vaiheessa unohdettu, vaan tilannetta seurattiin aktiivisesti ja tarvetta lisärokotteelle arvioitiin sekä ikä- että riskiryhmittäin.

Rokotteen tuottama suoja vakavaa tautia vastaan ei ole kantelukirjeessä kuvatulla tavalla radikaalisti ”vanhentunut” kuuden kuukauden kuluttua kolmannen rokotteen saamisesta. Nykyiset rokotteet eivät valitettavasti suojaa juurikaan omikronin aiheuttamalta lievältä infektiolta, vaikka rokotteita annettaisiin usein tehosteannoksena. Suoja lievää infektiota vastaan hiipuu parissa kuukaudessa, ja on parhaimmillaankin vain noin 20-50 %. Sen sijaan suoja vakavaa tautia vastaan on hyvä ja pitkäkestoinen, sillä mukana on immuunijärjestelmän muistisolujen tuoma suoja. Suoja sairaalahoitoa vaativaa tautia vastaan on kuusi kuukautta kolmannen rokotteen jälkeen alle 80-vuotiailla immunitettiltaan terveillä vielä varsin hyvä (sairaalaan joutuminen on noin 80 % epätodennäköisempää kuin rokottamattomilla). Neljännelläkään annoksella tätä suojaa ei saada täydelliseksi, vaan todennäköisesti ainoastaan palautettua suunnilleen tasolle, jolla se oli juuri kolmannen annoksen saamisen jälkeen (noin 90 %, tarkasteltavasta ryhmästä riippuen). Suoja vielä vakavampaa tautia, eli tehohoitoa ja kuolemaa, vastaan hiipuu hitaammin ja oli kantelukirjeen lähettämisen aikaan kolmen rokotteen jälkeen erinomainen muilla kuin vanhimmissa ikäluokissa tai immuunipuutteisilla.

Kantelukirjeessä ehdotetaan, että rokote pitäisi saada, vaikka apu siitä olisi vähäinen tai olematon. Sekä rokotettavan yksilön että yhteiskunnan kannalta tehotonta tai turhaa rokottamista on kuitenkin painavat syyt välttää. Yksilön kannalta turha rokote tarkoittaa ensinnäkin, että rokotukseen liittyvät mahdolliset haitat (yleisesti lievät yleisoireet, harvinaisemmin mm. vakavat allergiset reaktiot ja erittäin harvinaisena jopa henkeä uhkaavat vaikutukset) eivät tasapainotu rokotteen odotettavissa olevalla hyödyllä: rokote on siis odotusarvoisesti suuremmalla todennäköisyydellä hänen terveydelleen haitallinen kuin hyödyllinen. Lisäksi toistuvasti tai liian lyhyillä väleillä annettujen samankaltaisten rokotteiden on pelätty johtavan ns. hyporesponssiin, eli siihen, että immuunijärjestelmä ei enää reagoi rokotteeseen – jolloin hiipuvan suojan parantaminen ei enää myöhemmin tehokkaasti onnistuisi. Koska koronaviruksen erilaiset muunnokset ovat tulleet jäädäkseen, on tärkeää, että rokotteilla voidaan tarvittaessa tuottaa yksilöille suojaa myös jatkossa, eikä riskiä hyporesponssista kannata kevyesti lisätä turhilla annoksilla.

Yhteiskunnan kannalta turhia rokotuksia on vältettävä myös, koska rokotteen antaminen (silloinkin kun rokotteita on ylenmääräisesti) vaatii aina lääketieteen ammattihenkilön, yleensä sairaanhoitajan, työpanoksen. Koska ylimääräisiä hoitajia ei käytännössä laajasti ole, tämä työpanos on poissa muusta hoitotyöstä. Laajassa rokottamisessa nämä vaikutukset ovat mittavia: esimerkiksi miljoonan henkilön (vastaa suunnilleen lääketieteellisten riskiryhmien kokoluokkaa) rokottaminen vaatii käytännössä tuhansien hoitajien työpanoksen. Jos rokottaminen on hyödytöntä (eli ei itsessään vähennä sairautta ja kärsimystä), se siten lisää yhteiskunnan tasolla sairautta ja kärsimystä, koska hyödyllistä muuta hoitotyötä jää tekemättä.

Lisäksi tällainen rokottaminen olisi ongelmallista myös puhtaasti juridisesti arvioiden. Koronarokotteiden käyttö on sidottu yllä mainittun valtioneuvoston asetukseen (1150/2020), jonka 2 § 1 momentin mukaan rokotetta on käytettävä ”lääketieteellisen näytön perusteella”. Myös rokottamiseen liittyvät vakuutukset kattavat vain rokotteen ”lääketieteellisesti perustellun” käytön

26.8.2022

(ks. lääkevahinkovakuutuksen ehdot, voimassa 1.1.2021 alkaen 4. kohta
<https://www.laakevahinko.fi/potilaille/vakuutusehdot/>)

THL suosittelee lisäannoksia sellaisille ryhmille, joille lisärokotteen antaminen on lääketieteellisesti ja epidemiologisesti perusteltua. Keskeinen tässä arvioinnissa huomioitava tekijä on rokotteen havaittu teho vakavaa tautia vastaan, mutta arvioinnissa huomioidaan myös muita tekijöitä kuten epidemiatilanne, ulkomaiset ja suomalaiset tutkimukset immunivasteesta eri ryhmillä eri annosten ja annosvälien jälkeen, mahdollisuus ja aikataulu saada uusia räätälöityjä rokotteita sekä taudin kehittyvä kuva ja hoito. Neljänsien annosten suosituksia on kevään ja kesän aikana laajennettu, kun tutkimustietoa tehosteannoksista on tullut lisää ja suojan on arvioitu saattaneen osalla väestöä hieman laskea. Jokaista suosituksen laajennusta tehtäessä on arvioitu lisäksi, että ryhmä, jolle lisäannosta suositellaan, on sillä hetkellä muuta väestöä suuremmassa vakavan koronavirustaudin tai kuoleman riskissä ja että on odotettavissa, että lisäannoksella tätä riskiä voitaisiin oikeasuhtaisesti vähentää niin, että heidän asemansa vertautuisi paremmin muuhun väestöön (yhdenvertaisuuslain 9 § mukainen sallittu positiivinen erityiskohtelu).

Kantelukirjeessä kiinnitetään huomiota myös siihen, että eri ryhmien suhteellinen riski on arvioitu erilaiseksi kuin rokotuksia aloitettaessa niin, että immuniteetiltaan terveet alle 80-vuotiaat ”riskiryhmiin” kuuluvat saavat neljännen annoksen suhteellisesti myöhemmin kuin aiemmat annokset.

Tämä kantelukirjeessä kuvattu muutos johtuu siitä, että ryhmien välillä on eroa myös siinä, miten hyvin ja pitkäkestoisesti rokotteen tuottavat suoja. Huonoimmin ja lyhytaikaisimmin rokotteen toimivat immuunipuutteisilla (eli henkilöillä joiden immuunijärjestelmä ei toimi normaalisti sairauden tai esimerkiksi lääkityksen vuoksi) ja vanhoilla henkilöillä, joilla immuniteetin toiminta on iän myötä heikentynyt. Toisaalta nuoremmilla - monisairailakin - immuunipuolustus on parempi ja siten rokotteen tuottama suoja vakavaa tautia vastaan säilyy pidempään hyvänä. Tästä on tullut lisää tutkimustietoa verrattuna esimerkiksi viime vuoden syksyyn, jolloin myös monisairaille suositeltiin kolmansia rokotuksia ensimmäisten joukossa. Nämä erot rokotteen toiminnassa (immuunivasteessa) selittävät, miksi vakavan taudin riski ja ”rokotusjärjestys” kolmen rokotteen jälkeen on osin erilainen kuin ennen rokotuksia.

Kantelukirjeessä nostetaan esiin, että THL:n oman viestinnän mukaan ”monisairaat ja ikääntyneet” henkilöt ovat kevään 2022 aikana kuolleet koronaan, mutta samalla THL ei vielä tuolloin suositellut neljättä rokotetta kaikille ”monisairaille”, jos he olivat alle 80-vuotiaita. Tämä ristiriita on kuitenkin vain näennäinen, sillä THL suosittelee keväällä 2022 lisäannoksia nimenomaan kaikille niille ryhmille, joihin sen tietojen mukaan koronaviruksen aiheuttama kuolleisuus keskittyi. Näennäinen ristiriita aiheutuu siitä, että sanoilla ”monisairas ja ikääntynyt” voidaan viitata käytännössä laajaan kirjoon henkilöitä. Koronaan liittyvä kuolleisuus keskittyi keväällä 2022 kuitenkin nimenomaan kaikkein hauraimpiin ikääntyneisiin henkilöihin, jotka ovat tyypillisesti myös monisairaita. Ennen rokotuksia ja aiempien varianttien aikana koronavirustauti saattoi olla hyvin vaarallinen osalle ikääntyviä ja perussairauksia sairastavia laajemmin, mutta omikron-muunnoksen ja rokotusten myötä riskit ovat rokotetussa väestössä keskittyneet selvemmin ikäperustaisesti vanhimpiin ja hauraimpiin sekä immuniteetiltaan sairaisiin.

Sähköpostiviesteihin vastaaminen

Kantelukirjelmän mukaan olette lähettäneet Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle useita sähköposteja, mutta ette ole saaneet ”mitään vastausta”. Kirjeessä pohditaan, ovatko lähetetyt viestit roska-postia.

26.8.2022

THL:n selvityksessä löytyneisiin sähköpostiviesteihin (esimerkiksi Hanna Nohynekille lähettämänne viesti 17.3.2022, Mia Kontiolle lähettämänne viesti 5.5.2022) on kuitenkin lähetetty vastausviestit terveydenhuollon ammattilaisille suunnatun koronarokotustukipalvelun kautta. Viestissä mm. todetaan, että THL:lla ei ole kansalaisille suunnattua neuvontapalvelua, jossa vastattaisiin yksittäisten kansalaisten koronarokotuksiin, rokotusjärjestykseen tai terveydentilaan liittyviin kysymyksiin. Edelleen viesteissä kerrotaan, että kuntien tehtävä on järjestää koronarokotusneuvontaa kuntalaisille. Neuvoja saa omasta terveyskeskuksesta, kunnasta, työterveyshuollosta tai hoitavalta lääkäriltä. Lisäksi viesteissä kerrotaan, mistä koronaan liittyvää tietoa voi saada ja ohjataan viestin lähettänyt mm. THL:n tiedotteiden ja muun verkkosivuilta löytyvän informaation pariin. Viesteissä myös kerrotaan, miten THL:ssa voi asioida hallinnollisessa asiassa tai tehdä asiakirjapyyntö.

On sinänsä mahdollista, että jokin THL:n asiantuntijan sähköpostiosoitteeseen lähetetty viesti on päätyntä suoraan roskapostiin, ilman että tästä on tullut asiantuntijalle edes ilmoitusta. Tällaisia viestejä ei kuitenkaan selvityksessä havaittu.

Hallintolain 8 § mukaan viranomaisen on annettava asiakkailleen tarpeen mukaan *hallintoasian hoitamiseen liittyvää* neuvontaa, vastattava *viranomaisessa asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin* sekä pyrittävä ohjaamaan väärässä viranomaisessa asioiva toimivaltaiseen viranomaiseen. Julkisuuslain 9 § mukaan kansalaiselle on lisäksi annettava tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Lisäksi THL on tulkinut, että mm. tartuntatautilain 7 ja 44 pykälästä sekä valtioneuvoston asetuksen vapaaehtoisista covid-rokotuksista 1 § 3 momentista johtuen laitoksen on tarjottava neuvontaa mm. koronarokotuksiin liittyen terveydenhuollon ammattilaisille. Edellä mainituista säännöksistä ei kuitenkaan laitoksen tulkinnan mukaan johdu, että THL:lla olisi velvollisuutta vastata sisällöllisesti, eli tuottaa asiantuntijavastausta, kansalaisten koronavirusta koskeviin substanssikysymyksiin.

Koronaviruspandemian aikana koronavirusta koskeviin kansalaiskysymyksiin, joihin vastaamiseen tarvittaisiin laitoksen asiantuntijoiden työpanosta, ei käytännössä - sekä kysymysten määrästä että asiantuntijoiden työpaineesta johtuen - ole ollut mahdollista vastata lainsäädännön vaatimukset ylittävällä tavalla yksilöllisesti. Kysymykset tarjoavat kuitenkin laitokselle arvokasta tietoa kansalaisia askarruttavista kysymyksistä ja ne luetaan ja pyritään huomioimaan laitoksen viestinnässä ja tiedottamisessa. Tietoa kantelun kohteena olevista suosituksista ja niiden perusteista on tällä hetkellä saatavissa mm. täältä THL:n verkkosivulta:
<https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/rokotteet-a-o/koronavirusrokotteet-eli-covid-19-rokotteet-ohjeita-ammattilaisille/neljas-koronarokoteannos>.

Johtopäätökset

THL toteaa arvionaan, että asiassa saadun selvityksen perusteella ei ole aihetta epäillä laitoksen toimineen kantelun kohteena olevassa asiassa lain vastaisesti tai laiminlyöneen laista johtuvia velvollisuuksiaan. Rokotussuositusten perusteiden ja rokotteiden suojatehon viestimiseen kansalaisille on kuitenkin selvästi edelleen kiinnitettävä huomiota. Saadun palautteen perusteella THL kehittää mm. kansalaisille suunnattujen verkkosivujen sisältöjä.

Seuraava laajempi kansalaiswebinaari rokotteiden tehoon ja rokotesuositusten laajennuksiin liittyen on suunniteltu pidettäväksi syyskuussa. Webinaarissa laitoksen asiantuntijat esittelevät ajantasaista tutkimustietoa ja vastaavat kansalaisten aiheeseen liittyen etukäteen esittämiin kysymyksiin. Tarkemmat tiedot tapahtumasta ja ohjeet sen seuraamiseen löytyvät THL:n

26.8.2022

tapahtumakalenterista (<https://thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri>) heti kun ne varmistuvat.

Pääjohtaja Markku Tervahauta

Johtaja Mika Salminen

This documents contains 6 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 6 sivua ennen tätä sivua

Dokumentet inneholder 6 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 6 sider før denne side

Detta dokument innehåller 6 sidor före denna sida

Markku Petteri Tervahauta

94619b9e-8579-426e-ad96-7700babf745d - 2022-08-31 14:05:21 UTC +03:00

BankID / MobileID - ef9503e7-12ce-48e9-86fc-b572a1996eb7 - FI

MIKA OLAVI SALMINEN

03e626ed-37c3-4f2c-a0be-3a9747ff8607 - 2022-08-31 14:16:46 UTC +03:00

BankID / MobileID - 6b4f0a8f-9b73-4ec9-9b51-61551efbc1a5 - FI

authority to sign

asemavaltuus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende